

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

|

Deres ref

Vår ref
24/2416-

Dato
7. februar 2025

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2025

Innhold

1. Innledning	2
2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon	2
3. Budsjettildeling	4
4. Driftsutgifter og særskilte driftsutgifter (kap.285 post 01 og 21)	6
5. Rapportering og resultatoppfølging for 2025	7

1. Innledning

Energidepartementet viser til Stortingets behandling av Prop. 1 S (2024-2025) Energidepartementet og Innst. 9 S (2024-2025) fra energi- og miljøkomiteen, vedtatt 19. desember 2024. Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i disse dokumentene og formidler Energidepartementets styringssignaler og forventninger til Norges forskningsråd for 2025. Det vises også til Kunnskapsdepartementets (KD) tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2025, som etatsstyrende departement.

2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon

Forskningsrådet har fem mål:

- Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4 Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5 God rådgivning

Disse målene danner grunnlaget for departementenes styring av Forskningsrådet. Det vises til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for en nærmere omtale av målene, strategiske områder og styringsinformasjon.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Energidepartementet

Prioriteringene under dette punktet danner, sammen med styringssystemet omtalt over, rammen for bruken av midler over Energidepartementets budsjett for 2025.

Forskningsrådet skal i forbindelse med porteføljestyringen følge opp føringene i tildelingsbrevene fra departementene i tilskuddsvirksomheten, jfr. Virksomhets- og økonominstruks for Norges forskningsråd.

Sektorpolitiske mål og prioriteringer innenfor energi, petroleum, CO₂-håndtering og havbunnsmineraler er omtalt under programkategori 18.30 Klima, industri og teknologi i Prop. 1 S (2024-2025) for Energidepartementet.

Energi- og petroleumsforskningen skal følge regjeringens hovedprinsipp om at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet skal ha en plass på veien mot Norges forpliktelser under Parisavtalen og lavutslippssamfunnet i 2050. Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling, og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen. De sektorpolitiske prioriteringene og regjeringens mål, som beskrevet i dette tildelingsbrevet, er i tråd med hovedprinsippet.

Regjeringens hovedmål for satsingen på forskning, teknologiutvikling og demonstrasjon innenfor energi- og petroleumssektoren, er at den skal bidra til økt verdiskaping og sikker,

kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av energi- og petroleumsressursene i et lavutslippssamfunnsperspektiv.

Forskningsinnsatsen og teknologiutviklingen skal bidra til å utvikle energi- og petroleumsnæringene og sørge for lønnsomhet også i framtiden. Videre skal det bidra til å utvikle kunnskapsgrunnlaget om sikkerhet, sikring, arbeidsmiljø, arbeidshelse og risikoforhold i petroleumsnæringen, samt HMS innenfor fornybar energiproduksjon til havs.

Forskningsinnsatsen og teknologiutviklingen har følgende delmål:

- bidra til langsiktig kunnskaps- og teknologiutvikling (*møte store samfunnsutfordringer, økt vitenskapelig kvalitet, økt verdiskaping i næringslivet*)
- fremme konkurransedyktighet og økt verdiskaping i energi- og petroleumsnæringene i Norge (*økt verdiskaping i næringslivet*)
- bidra med teknologi og løsninger som legger til rette for et lavutslippssamfunn innen 2050 (*møte store samfunnsutfordringer*)
- bidra med ny kompetanse, teknologi og innovasjoner som forbedrer HMS og sikring i petroleumsnæringen (*møte store samfunnsutfordringer*)

Det er over angitt i parentes hvilke av Forskningsrådets mål de ulike delmålene bidrar til å oppfylle. Disse delmålene korresponderer med målene som er fastsatt for Norges forskningsråd.

Næringslivets deltakelse i FoU-prosjekter skal prioriteres. Det sikrer relevans og bidrar til økt konkurransedyktighet og økt verdiskaping.

Energidepartementet er opptatt av at virkemidlene som inngår i innovasjonsskjeden ses i sammenheng, slik at koordineringen er god i alle ledd i utviklingsløpet, og at virkemiddelapparatet fungerer godt overfor brukerne. Forskningsrådet skal samarbeide med andre relevante aktører og myndighetsorganer, i første rekke Enova, Gassnova og Innovasjon Norge. Det langvarige samarbeidet som blant annet har ført til PILOT-E og HEILO er etter departementets vurdering gode eksempler på konstruktivt samarbeid som gir positive resultater for både brukerne og samfunnet. Grønn plattform er også en viktig arena for samarbeid mellom aktørene i virkemiddelapparatet.

Energidepartementet viser videre til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev, som understreker at Forskningsrådet skal videreføre sitt internasjonale arbeid for departementene.

EUs forsknings- og innovasjonssatsing på energiområdet er viktig for Norge. Forskningsrådet har en viktig oppgave i å mobilisere og følge opp norske energiforskningsmiljøer og norsk næringsliv på områder som har høy prioritet. Energidepartementet er opptatt av at Forskningsrådet, med utgangspunkt i norske interesser på energiområdet, påvirker og følger opp EUs satsinger, i første rekke gjennom deltakelsen i programkomiteen for klima, energi og mobilitet i Horisont Europa, i arbeidet som utføres av National Contact Points (NCP), og

sammen med Energidepartementet i arbeidet med SET-planen (Strategic Energy Technology Plan). EU-arbeidet omfatter også samarbeid med departementet om deltakelse i CETP og ECCSEL ERIC, som er et norskledet samarbeid om utnyttelse av europeisk forskningsinfrastruktur innenfor CO₂-håndtering. Det kan også være andre europeiske fellesprogram som er relevante for departementets ansvarsområder.

Foruten EU-arenaen, inkluderer Forskningsrådets internasjonale arbeid på Energidepartementets ansvarsområde også andre relevante internasjonale samarbeidsarenaer, som Mission Innovation, Det internasjonale energibyrået (IEA) og Nordisk energiforskning.

Som det fremgår av Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev, skal Forskningsrådet prioritere internasjonalt forskningssamarbeid med prioriterte samarbeidsland. Energidepartementet vil fremheve samarbeidsavtalene Norge har med USA, Brasil, Sør-Korea, Storbritannia og Japan. Energidepartementet legger vekt på at Forskningsrådet følger opp forsknings-samarbeid også med andre land med sterk relevans for energi- og petroleumsområdet.

2.2 Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for de fem målene, vises det til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev, punkt 2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd. Styringsinformasjon (dvs. ulike dimensjoner) knyttet til sektoransvaret kommer frem i krav til rapporteringen i vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter). Vi viser til punkt 5 Rapportering og resultatoppfølging i tildelingsbrevet for nærmere presisering av sektorpolitiske prioriteringer. Energidepartementet ber Forskningsrådet om å rapportere på disse prioriteringene.

3. Budsjettildeling

I tråd med Stortingets vedtak stilles midlene i tabellen nedenfor til disposisjon til Forskningsrådet i 2025.

Forskningsrådet har fullmakt til å disponere midlene innenfor tilsagnsrammen og i tråd med styringssignalene som kommer frem av tildelingsbrevet. Forskningsrådet har ansvar for å prioritere innenfor tildelingen for å nå målene. Departementet tar forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2025.

Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet og/eller vesentlige omdisponeringer skal tas opp med departementet. Som følge av omlegging av budsjettmodellen for Norges forskningsråd, flyttes Energidepartementets bevilgning til Norges forskningsråd fra kap.1850, post 50 til kap. 1850, nyopprettet post 73.

(i 1 000 kroner)				
Fordeling	Tildeling	Tilsagns- fullmakt	Aktivitets- ramme	Tilsagns- ramme
Kap. 1850 Klima, industri og teknologi Post 73 Norges forskningsråd, kan overføres				
Utlysninger innenfor energi, petroleum, CO₂-håndtering og havbunnsmineralutvinning . Innenfor tilsagnsrammen for 2025 er det lagt opp til følgende tentative fordeling mellom tema: – energi (60 prosent) – petroleum (25 prosent) – CO ₂ -håndtering (10 prosent) – utvinning av mineraler på havbunnen (5 prosent)	918 000	4 110 000	5 028 000	959 000
Sjøfuglprogrammet SEAPOP	28 000		28 000	
Nordisk energiforskning	10 000	20 000	30 000	
Snøskredforskning ved Norges geotekniske institutt (NGI), under dette fullskala forsøksfelt på Ryggfonn.	5 000		5 000	
The International Ocean Discovery Program	5 000	20 000	25 000	
SUM	966 000	4 150 000	5 116 000	959 000

Tildelingen på 966 mill. kroner skal dekke utbetalinger av tidligere gitt tilsagn, nye tilsagn og øremerkede tilskudd i 2025. En tilsagnsfullmakt på 4 150 mill. kroner innebærer en tilsagnsramme for ny aktivitet og nye forpliktelser på 959 mill. kroner.

Overordnede budsjettføringer

Midlene over Energidepartementets budsjett skal gå til prosjekter med høy samfunns-økonomisk nytte, kvalitet og relevans, og som ellers ikke ville blitt realisert eller realisert i et mindre omfang eller over lengre tid. Det vises til nærmere beskrivelse av prioriteringene for 2025 i Energidepartementets Prop. 1 S (2024-2025) under post 73.

Departementet forventer at de nasjonale FoU-strategiene Energi21 og OG21 legges til grunn for prioriteringen av støtte til prosjekter og aktiviteter på henholdsvis energi- og petroleumsområdet, frem til strategien fra det nyopprettede Energi2050 foreligger.

Satsingen på hydrogen skal videreføres for å følge opp regjeringens veikart for hydrogen.

Videre skal forskning på miljøkonsekvensene av havvindutbygging på norsk sokkel prioriteres. Tildelingen til SEAPOP/SEATRACK skal særlig gå til supplerende undersøkelser om sjøfugl i områder som er aktuelle for fornybar energiproduksjon til havs. Kartlegging av arealbruken til sjøfugl gjennom modulen SEATRACK er en prioritert aktivitet.

En forskningssatsing på havbunnsmineraler skal startes opp i 2025, jf. Meld. St. 25 (2022-2023). Satsingen skal bidra til å utvikle et godt kunnskaps- og kompetansegrunnlag om det biologiske mangfoldet på havbunnen, og hvilke konsekvenser eventuell utvinning av havbunnsmineraler kan ha for havmiljøet. Satsingen skal også bidra til å få frem bærekraftige og kostnadseffektive utvinningsmetoder og teknologier.

En utvikling med økt norsk kraft- og energiproduksjon kommer med økende press på arealer og natur, og kan være i konflikt med andre samfunnsinteresser. Prosjekter innenfor bærekraftig areal og naturforvaltning skal derfor gis prioritet. Klima- og miljødepartementet skal etablere en senterordning for forskning på bærekraftig areal- og naturbruk, jf. KLDs tildelingsbrev for 2025 og Meld. St. 35 (2023-2024). Energidepartementet støtter dette initiativet, og vil samarbeide med KLD om utlysningen og finansieringen av en slik ordning.

Forskning og kompetansebygging på konsekvenser av energiproduksjon for reindrift skal prioriteres. Det må blant annet avdekkes kunnskapshull og utvikles tiltak og løsninger som både kan komme samisk reindrift og annen utmarksbruk i møte, og som kan legge til rette for ny kraftproduksjon, utbygging og drift av kraftledninger og vindkraft på land.

Det skal også prioriteres forskning og kunnskapsbygging knyttet til naturfare og naturskade-forebygging, i første rekke gjennom øremerket tilskudd til snøskredforskning ved Norges geotekniske institutt (NGI).

Utlysninger til petroleumsforskning skal fortsatt prioritere forskning rettet mot kostnadseffektiv nedstenging av olje- og gassbrønner, energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp tilknyttet olje- og gassproduksjon på norsk sokkel. Forskningsinnsatsen på HMS i petroleumsvirksomheten skal følges opp.

4. Driftsutgifter og særskilte driftsutgifter (KDs kap.285 post 01 og 21)

Virksomhetskostnader over Kunnskapsdepartementets kap. 285, post 01 og post 21 skal dekke kostnader til drift av Forskningsrådet, det vil si alle kostnader som ikke er tilskuddsmidler som skal fordeles videre.

Det vises til arbeidet med departementets nye strategiorgan med arbeidstittelen Energi2050 som skal utarbeide en samlet FoU-strategi for hele energiområdet. Departementet legger opp til at Forskningsrådet skal ha vertskapsrollen for sekretariatet for Energi2050 på samme måte som for strategiorganene Energi21 og OG21, som vil avvikles når Energi2050 er etablert. Departementet forutsetter at det nye sekretariatet, som har et vesentlig bredere mandat enn hvert av dagens strategiorganer, skal bemannes med to faste medarbeidere i tillegg til administrativ bistand fra Forskningsrådet, slik at ressursbruken for det nye oppdraget blir på samme nivå som dagens to sekretariater til sammen. Energidepartementet er opptatt av at dette oppdraget, samt sekretariatet for internasjonalt forskningssamarbeid på energiområdet, blir fulgt opp.

Energidepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke oppgaver som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på postene for driftsutgifter.

Under Energidepartementets område skal Forskningsrådet prioritere følgende aktiviteter:

- Følge opp arbeidet med effektstudien av de åtte teknologiske FME-ene som avsluttes i 2024/2025 og lage et opplegg for presentasjon av resultatene fra studien.
- Ivareta arbeidet med Energi2050 gjennom sekretariatet og deltakelse i strategiarbeidet.
- Starte forberedelse av utlysning i 2026 av nye forskningssentre innen petroleum og samfunnsrelatert energiforskning.
- Som et ledd i Forskningsrådets arbeid med å forsterke næringslivets deltakelse i FoU-prosjekter innenfor energi- og petroleumsvirksomheten, sette av ressurser til å forberede deltakelse med stand på ONS 2026.

5. Rapportering og resultatoppfølging for 2025

5.1 Årsrapport

Energidepartementet ber om rapportering med utgangspunkt i de sektorpolitiske prioriteringene og budsjettildelingen som er utdypet i punkt 2 og 3 i tildelingsbrevet.

Rapportering på bruk av midlene skal skje i henhold til Kunnskapsdepartementets føringer for Forskningsrådets departementsvise rapporter, jf. Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2025.

Resultatrapporteringen skal kombineres med kvalitative vurderinger, herunder overordnede redegjørelser av hvordan forskningsinnsatsen og teknologiutviklingen over tid bidrar til målene omtalt i punkt 2. Vurderingene skal også omfatte resultater av internasjonalt forskningssamarbeid og hvordan det internasjonale forskningssamarbeidet er fulgt opp.

Energidepartementet ber om at årsrapporten for 2025 dekker rapportering på oppfølgingen av arbeidet med Energi2050, samt gode eksempler på forskningsprosjekter og forskningsresultater innenfor departementets ansvarsområde.

Rapportering til IEA

Årlig rapportering til IEA som viser forskningsstatistikk på områdene petroleum, energi og CO₂-håndtering skal sendes til departementet. Departementet vil sende en egen bestilling med rammer for denne rapporteringen.

Grønn prosjektklassifisering og rapportering

I 2025 skal Forskningsrådet jobbe videre med utviklingen av grønn prosjektklassifisering og rapportering. Utviklingen av rapporteringssystemet skal skje i samarbeid mellom Forskningsrådet, Innovasjon Norge, Siva, Eksportfinansiering Norge (Eksfin), Design- og arkitektur Norge (DOGA), Gassnova og Enova. Forskningsrådet leder arbeidet.

Hovedformålet med den grønne rapporteringen er å etablere sammenliknbar rapportering om støtte til prosjekter med klima- og miljøinnhold på tvers av de næringsrettede virkemiddelaktørene. Den grønne prosjektklassifiseringen og rapporteringen skal brukes til

statistikkformål for virkemiddelaktørene og departementene. Departementene vil samtidig bruke statistikken som del av sitt kunnskapsgrunnlag.

Fra og med 1. januar 2025 skal alle virkemiddelaktørene klassifisere prosjekter med potensiell positiv effekt på klima og miljø og prosjekter med potensial for å gjøre vesentlig skade. Klassifiseringen skal gjøres i tråd med aktørenes forslag til differensiert rapportering datert 15. juni 2023 og 8. mai 2024, og etterfølgende dialog.

Rapporteringssystemet innføres som en pilot. NFD vil i samråd med KLD og andre berørte departementer vurdere å utlyse en ekstern følgeevaluering av piloten, med oppstart i løpet av 2025. Evalueringen kan blant annet gi innsikt i kvaliteten på dataene, klima- og miljøintegriteten i rapporteringen, avvik i prosjektvurderinger på tvers av virkemiddelapparatet og om det er behov for et mer finmasket rapporteringssystem. Virkemiddelaktørene skal bidra i evalueringen ved behov.

Rapporteringen legges inn i Statistikkbanken for næringspolitiske virkemidler, og for pilotperioden i en lukket versjon hvor virkemiddelaktørene og berørte departementer (NFD, KLD, ED, KD, KDD, LMD) har tilgang.

Virkemiddelaktørene skal levere en statusoppdatering på arbeidet med piloten innen 31. mai 2025. Statusoppdateringen skal minst inneholde:

- Beskrivelse av metodikken som ligger til grunn for rapporteringssystemet, og av hvordan de seks miljøkategoriene forstås og operasjonaliseres. Som del av dette bør det beskrives:
 - Hvilke vurderinger som ligger til grunn for å rapportere vesentlig positivt bidrag til en av de seks miljøkategoriene.
 - Hvilke vurderinger som ligger til grunn for rapportering på Do No Significant Harm-prinsippet (DNSH-prinsippet).
- Skriftliggjøring av hvordan rapporteringssystemet operasjonaliseres hos den enkelte aktør, hvilken opplæring og oppfølging de ansatte får, på hvilket stadium i søknadsprosessen vurderingene gjøres og hvilke informasjonskilder vurderingene baseres på.
- Konkrete eksempler på vurderinger av ulike typer prosjekter.
- Beskrivelse av kvalitetssikringsmekanismer hos den enkelte aktør og på tvers av virkemiddelaktørene.
- Beskrivelse av hva som er gjort for å sikre sammenlignbar rapportering på tvers av virkemiddelaktørene.
- Beskrivelse av datakvaliteten og usikkerheten i bruk av dataene, inkludert en vurdering av hvorvidt rapporteringen fra virkemiddelaktørene er sammenlignbar til å kunne aggregeres til statistikk for virkemiddelapparatet samlet.
- Beskrivelse av eventuelle utfordringer virkemiddelaktørene møter i rapporteringen.

Første komplette rapportering på piloten for 2025 skal leveres innen 1. april 2026.

I forbindelse med innføringen av piloten for det nye rapporteringssystemet er det akseptabelt at søkeres rapporteringsbyrde øker noe, men økningen bør begrenses til et minimum. Det legges opp til dynamisk utvikling av rapporteringssystemet og det kan oppstå behov for justeringer, f.eks. basert på funnene fra følgeevaluering av piloten, erfaringer med bruk av systemet eller utvikling på området. Virkemiddelaktørene skal ha tett dialog med NFD, som koordinerer med relevante departementer (herunder KLD, ED og KD) underveis i arbeidet.

5.2 Innspill de årlige statsbudsjettmilepælene

Forskningsrådet er fra og med 1. januar 2025 bruttobudsjettet med tilsagnsfullmakter. Forskningsrådet skal i forbindelse med forberedelser til de årlige statsbudsjettmilepælene utarbeide anslag for tilsagnsramme, tilsagnsfullmakt, bevilgning, samt synliggjøre oversikt over samlede flerårige forpliktelser per tilskuddspost. Det vises til pkt. 5.2. i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatstyrer for 2025 om innspill til de årlige statsbudsjettene, herunder leveranser av innspill og tilhørende frister. Det bes om at Forskningsrådet særskilt spesifiserer og synliggjør hvordan øremerkede tilskudd, senterordninger og andre sykliske tildelinger inngår i anslagene og de flerårige forpliktelsene.

5.3 Styringsmøter 2025

- Dato	Aktuelle tema	Sted
6. juni (kl. 09-12)	Årsrapport for 2024 Budsjettforslag for 2026	Norges forskningsråd
5. desember (kl. 09-12)	Foreløpig tildelingsbrev for 2026 Budsjettforslag for 2027	Energidepartementet

I tillegg skal det avholdes tematiske møter mellom Energidepartementet og Norges forskningsråd, der status for forskningsinnsats og teknologiutvikling som departementet finansierer vil være tema. Departementet vil ha dialog med Forskningsrådet om format, tidspunkt og dagsorden for møtene.

Med hilsen

Kristin Myskja (e.f.)
ekspedisjonssjef

Sigmund Johansen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:
Kunnskapsdepartementet
Riksrevisjonen